

Glossary

Intermediate School Level Science Glossary

English / Pashto

Translation of Science Terms Based on
the Coursework for Science Grades 6 to 8.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

Last Updated: January 2019

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
A	
absorb	جذب
acceleration	چټکول/تیزول
acid rain	د تیزابو باران
action	عمل
adapt	برابروول
adaptation	سمون
adjust	برابربندت
adult	بالغ
advantage	فايده
affect	اغيزمن کول
air	هوا
air mass	هوايي کتله
air pressure	هوا فشار
air resistance	هوا مقاومت
alternate	بدیل
alto	نیمه لوري وړيخي
amount	مقدار
amphibian	ذوحیاتین (په اوبو کې هم ژوند کولای شي او په وچه هم)
amplitude	پراختیا
analyze	تحليل
anatomy	اناتومي (د انساني بدن د تشریح علم)
ancestor	پرلونه
ancient	لرغونی
anemometer	د هوا د شدت مقياس
angle	زاويه
animal	حيوان
Animalia	حيوانات
antibiotic	انټيبيوټيک (د باکټريا ضد درمل)
antibody	انټي باډي (بدن ته د پردې شي د داخليدو ضد ماده)
appliance	وسایل
apply	عملي کول
appropriate	مناسب
approximately	تقريباً
arrange	برابروول
artery	شريان
arthropod	بند درلودونکي حشرات
asexual	له جنسي رغبت څخه خالي
assemble	سره يو ځای کېدل
asteroid	کوچني ستوري
astronomer	د فلکیاتو عالم
atmosphere	د فضا پوښ (د فضا ځانگړې هوا)
atom	اتوم
atomic number	اتومي شمېره
attract	جذاب/راښکل

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
automatic	اتوماتیک (خپلسری هغه ماشین چې خپله چلیری)
available	مهیا
axis	محور
B	
bacteria	باکتریا
balance	توازن
balanced forces	متوازن ځواکونه
bar graph	د لیکي کبننه (ګراپ)
bare	لغړ
barometer	د هوا د شدت اندازه کولو اله
battery	بیټری
bed	کټ
behavior	سلوک
beneficial	ګټور
benefit	ګټه
best	غوره
big bang	ستره چاودنه
binary fission	دوه ځایه ویشل
biomass	د ژوند کتله
bird	مرغی
blink	رپښه
blizzard	واورین توپان
block	بند
blood tissue	د ویني انساج
blood vessel	د ویني رګ
blossom	گل/غوټی
boil	خوتېدل
boiling point	د خوتېدو نقطه
bone tissue	د هډوکي نسج
bounce	ټوپ
brain	ماغزه
bronchi	سپرو ته د هوا داخلیدو نلونه
bundle	ګورت
buoyancy	د اوبو په سر د پاتي کېدو وړتیا یا میلان لرونکی
buoyant force	په یو مایع کې د جامد د ننوتلو ځواک
C	
calcium	کلشیم
calculator	د حساب ماشین
calorie	د گرمی واحد
camera	کامره
camouflage	د خپل چاپیریال رنگ اخستلو طریقه
cancer	سرطان
capillary	د وینتو په اندازه رګونه
capture	نیول
carbohydrate	کاربوهایډریټ

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
carbon (C)	کاربون (سي)
carbon dioxide (CO ₂)	کاربون ډي اکسايډ (CO ₂)
cardiovascular system	د زړه او ويني شريانونو نظام
carnivore	غوښه خوړونکی
category	طبقه
caterpillar	کاتيرپيلر
cause-end-effect relationships	د لامل او اغيز اړيکي
celestial	تر اسمان اړوند
cell	حجره
cell cycle	د حجرې دوران
cell division	د حجرې ویش
cell membrane	د حجرې پوښ
cell theory	د حجرې نظريه
cell wall	د حجرې ديوال
cellular respiration	حجروي تنفس
Celsius (°C)	د هوا د تودوخې اندازه (°C)
cement	سیمینټ
centimeter (cm)	سانتي ميټر (سي ايس)
central nervous system	مرکزي اعصابي نظام
chain	لړۍ
change	بدلون
change of direction	د مسير بدلو
change of motion	خوځښت بدلول
change of speed	د چټکتيا بدلول
characteristic	خصوصيات
chart	جدول
chemical	کيمياوي توکي
chemical bond	کيمياوي اړيکه
chemical change	کيمياوي بدلون
chemical energy	کيمياوي طاقت
chemical equation	کيمياوي معادله
chemical property	کيمياوي صفت
chemical reaction	کيمياوي غبرگون
chemical system	کيمياوي نظام
chemical weathering	کيمياوي هوا چلبدل
chlorophyll	کلوروفيل
chloroplast	کلوروفلاست
choose	ټاکنه
chromosome	کروموزوم
cinder cone volcano	د ائتشفشان مخروطي ايرې
circuit	جريان
circulation	څرخېدل
circulatory system	څرخېدو نظام
cirro-	تر ټولو وړې وريځي
cirrus cloud	نرۍ نرۍ لوړې وريځي
classification	طبقه بندي

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
classify	طبقه بندي کول
climate	اقلیم
cloning	کلاوننگ
cloud	ورځي
coal	ډبرو سکاره
code	رمز
cold front	یخ مخ
collect	راتولول
collide	جنګېدل
color	رنگ
column	ستنه
comet	لکي لرونکي ستوري
comfortable	ارام
communicate	اړيکه جوړول
community	ټولنه
compare	پرتله
compass	قطب نما
competition	سيالي
complex carbohydrate	پېچلي کاربوهايډرید
compose	جوړېدنه
composite volcano	مرکب اور غورځوونکي
composition	جوړول
compost pile	نباتي سري دلي
compound	مرکب
compound microscope	مرکب مايکروسکوپ
compress	فشار / سره مندل يو په بل کي
compression	فشار
computer	کمپيوټر
conclude	پايله
conclusion	پايله
condensation	له گاز څخه اوبلن ته بدلولو عمليه
condense	سره راغونډول
condition	شرط
conduct	طريقه
conduction	رسول
conductors	رسوونکي
consequences	پايلي
conservation	ساتنه
conservation of energy	د طاقت ساتنه
conservation of mass	د کتلي ساتنه
conserve	ساتل
consist of	جوړ شوی له
consistent	په يو حال پاتي
constant	ثابت
construct	جوړ
consumer	مصرفوونکي

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
contain	ساتل
container	ساتونکی
content	محتوی
continent	لویه وچه
contrast	توپیر
control	واک لرل
controlled experiment	واک کی اخستل شوی تجربه
convection	د گرمی انتقال
coordinate	همغری منظم
coordination	همغری کېدل منظم کېدل
core	جوهر
covalent bond	د یو ظرفیت لرونکی نېټل
create	پیدا کول
crest	ککره
crop	محصول
crust	پوټکی
crystal	بلور
crystallization	بلوري کول
cubic	مکعب
cubic centimeter	مکعب سانتیمیتر
cure	درملنه
cycle	دوران
cytoplasm	سایټوپلازم
D	
daily	په ورځني ډول
dam	د اوبو بند
data	معلومات
data table	د معلوماتو جدول
daughter cell	لور حجره
daylight	د ورځي رڼا
decay	خرابېدل
decomposer	خرابوونکی
decrease	کمول
defend	دفاع
deficient	کمښت لرونکی
define	تعریف
definite	قطعي
delta	ډلتا
density	زیاتوالی
dependent variable	بل پوري تړلی تغیر منونکی
deposition	زېرمه کول
derived	راوتلی له
descend	له لاندې څخه مخ په بره
descendants	زوزات
describe	تشریح
desert	صحرا

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
design	جوړښت
design scientific investigations	طراحي شوي ساينسي څېړنې
determine	معلوم
develop	پرمختل
development	پرمختګ
diagram	هندسي شکل
dichotomous key	دوه اړخيزه کيلې
difference	توپير
digest	هضم
digestion	هضمېدل
digestive system	هاضمي نظام
direct	مستقيم
directions	مسېرونه
directly	نيغ په نيغه
disappearing trait	د ورکېدو صفت
discuss	بحث
disperse	شپندل شوی
dissolve	حل کول
distance	فاصله
distinctive	ځانګړتيا
distribute	ويشل
disturb	مزاحمت
diversity	تنوع
DNA	ډي اين اي
dominant	حاوي
dominant gene	حاوي جراثيم
draw	رسمول
dump	يو ځای کې اچول
E	
earth	ځمکه
earthquake	زلزله
earthworm	د ځمکې تودوخه
echo	انعکاس
eclipse	تندر نيول
ecological succession	ټولنپېژندنې ځای نيونه
ecology	ټولنپېژندنه
ecosystem	ټولنيز نظام
effect	اغيز
efficient	موثر
egg	هګی
electric current	برېښنايي شارټ
electrical	برېښنايي
electrical circuits	برېښنايي جريان
electrical energy	برېښنايي طاقت
electricity	برېښنا
electromagnet	برېښنايي مقناطيس

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
electromagnetic spectrum	برېښنايي مقناطيسي خيال
electromagnetic waves	برېښنايي مقناطيسي څپي
electromagnetism	برېښنايي مقناطيسي
electron	اليكترون
elements	عناصر
elevation	لوړوالی
elliptical	بيضاوي شکل
emit	بهر کول
endangered species	په خطر کې نمونې
endocrine system	د منځنيو غدو نظام
endothermic	گرمي کښوونکی
energy	طاقت
energy flow	طاقت بهېدل
energy pyramid	طاقت اهرام
energy resources	د طاقت سرچينې
ensure	باوري کول
environment	چاپيريال
environmental	چاپيريالي
environmental changes	د چاپيريال بدلون
epithelial	ايبیتيليل
equal	مساوي
equation	معادله
equator	خط استواء
equilibrium	مساوات
erosion	خسا کېدل
error	غلطي
esophagus	مری
establish	رامنځته کول
estimate	تخمين کول
estimation	تخمين
eukaryotic	د زري اصليت
evaluate	ارزونه
evaporate	په بخار بدلېدل
evaporation	په بخار بدلول
evidence	شواهد
evolution	تکامل
example	بېلگه
exchange	تبادلہ
excrete	بهر کول
excretion	بهر کونه
exoskeleton	بهرنی اډانه
exothermic	د حرارت په نتيجه کې منځ ته راغلی
expand	پراخېدل
experiment	تجربه
explain	تشریح کول
explanation	تشریح کونه

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
express	څرگندونه
external	بهرنی
extinct	له منځه وړل شو
F	
fact	واقعیت
factor	عامل
Fahrenheit (°F)	فارنهایت
fat	چاغي
fault	غلطي
feature	خصوصیت
features	خصوصیتونه
female sex cell	بښځینه جنسي حجره
fertilization	خسا کول
fertilized	خسا شوی
fertilizer	خسا کوونکی
fiber	فایبر
fish	ماهي
fixed pulley	جوړه څرخه
flood	سیلاب
flow chart	د بهیدو جدول
flower	گل
fluid	مایع
folded	تاو شوی
food	خوراک
food chain	د خوراک کړی
food web	د خوراک جال
for every action there is an equal or opposite reaction	د هر کال یو مساوي یا مخالف غبرگون شته
force	ځواک
forecast	وړاندوینه
form	ډول
formation	جوړول
former	پخوانی / جوړونکی
formula	فارموله
formulate	د فارمولې سره سم تر سره کول
fossil	پاتي شوني
fossil fuel	پاتي شوني تیل
freezing	کنگل کول
frequency	تکراري
friction	سولیدل
front	مخ
fruit	میوه
fuel	تیل
filter	تصفیه کول
fulcrum	د اتکاء نقطه
function	عمل
function of living things	د ژوندي شي عمل

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
fungi	فنګي
G	
galaxy	کهکشان
garbage	خزلي
gas	ګاز
gas giants	د ګاز د شتون لويي سيمي
Gem	جوهر
gene	جراثيم
generation	نسل
generator	توليدوونکي
genetic engineering	ارثي اينجنيري
genetic material	ارثي توکي
genetically	په ارثي ډول
genetic variation	ارثي تنوع
geologist	ځک پېژندنه
geothermal energy	د ځمکي د تودوخي طاقت
germ	تخم ميکروب جراثيم
germination	راشين کېدل
glacier	د يخ کنګلونه
gland	غده
global	نړيوال
global climate	نړيوال اقليم
global warming	نړيواله تودوخه
graduated cylinder	ګريجوئيډ سلينډر
gram (g)	ګرام (جی)
graph	ګراپ
graphic	ګراپي
gravitational	جاذبي
gravity	جاذبه
greatest	تر ټولو ستر
greenhouse gas	د شني خوني ګاز
green plant	شين نبات
groundwater	د ځمکي اوبه
group	مجموعه
grow	لويدل
growth	وده
H	
habit	عادت
habitat	هستوګنه
hand lens	لاس زره بين
hardness	سختوالي
harmful	زيان رسوونکي
hazardous	خطرناک
healthy habit	صحي عادت
hearth	هيرت

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
hearth muscle	هیرت مسلز
heat	تودوخه
heat energy	د تودوخي طاقت
herbivore	واښه خوړونکي
heredity	وراثت
hereditary	ارثي
hibernation	ويده فعال
hormone	هارمون
host	کوربه
human	انسان
human cell	انساني حجري
humid	نمجن
humidity	نمي
hurricane	توپان
hydroelectric power	هايډرواليکټريک طاقت
hydrosphere	د اوبو محيط (د ځمکې پر سر اوبه)
hygrometer	د نمې د اندازه کولو اله
hypothesis	فرضيه
I	
identical	يو شان
identification	پيژندنه
identify	پيژندگلوۍ
igneous	اور لرونکي
igneous rock	اور لرونکي ډبره
illuminate	ځلول
illustrate	انځورول
immune system	مدافعي قوي نظام
inclined plane	مائله سطحه
increase	زياتېدل
independent	خپلواک
independent variable	مستقل تغير منونکي
indicate	څرگندول
indirect	غير مستقيم
individual	فرد
infection	ضرري کېدل
infectious disease	ساري ناروغي
inference	پايله تر لاسه کول
information	معلومات
ingredient	اجزاء
inherit	په ميراث ورل
inheritance	ميراث
inherited adaptation	ميراثي موافقت
inherited trait	ارثي ځانگړتيا (ښه)
insect	څڼده
instrument	وسيله

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
insulator	مانع
interact	تعامل
interaction	عمل متقابل
interior	داخل
internal	داخلي
interpret	تفسیرول
interval	فاصله
inversion	معکوس کېدل
invertebrate	د ستون فقرات نه درلودونکی
investigation	څېړنه
ion	په برق بدله شوی ذره
ionic bond	ایوني پیوند
iron (Fe)	وسپنه (پي ای)
irregular	غیر منظم
isolate	ځانته شوی
J	
jellyfish	جیلی فیش (یو ډول بحري حیوان)
joint	بند
K	
kilogram (kg)	کیلو گرام (ک جی)
kiloliter (kl)	کیلو لیتر (ک ایل)
kilometer (km)	کیلو میتر (کی ایم)
kinetic energy	خوځښتیز طاقت
kingdom	پادشاهي
knowledge	علم / پوهه
L	
label	نښه
landslide	ځمکي ښویدل
large intestine	غټې کولمه
larva	نوي زېږېدلي خزنده
laser	لیزر
latitude	د ځمکي د عرض خط (د سور اوږدوالي عرض البلد)
lava	اور غورځوونکي مواد
layer	پوټکی
leaf	پانه
learned	زده کړي
learned adaptation	زده کړای شوی ترتیب
least	تر ټولو کم
leaves	پاني
levee	بند
lever	د تکیه نقطه
life cycle	د ژوند دوران
life span	د ژوند غزېدنه
lift	پورته کول
light	رڼا

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
light-years	نوري كلونه
line graph	خطي گراپ
lines of force	د خواک خطونه
link	اړيکه
liquid	مايع
list	فهرست
liter (L)	ليتر (ايل)
lithosphere	د ډبرې پوښ
liver	اينه، خگر
living things	ژوندی شی
location	موقعيت
locomotion	د حرکت وړتيا د انتقال وړتيا
longitude	طول البلد
longitudinal wave	د طول البلد څپي
loudness	اوچتوالی
lunar eclipse	سپوږمی تندر نیول
lungs	سږي
luster	ځلیدونکی
M	
machine	ماشین
magma	د معدني موادو فضلات
magnet	مقناطیس
magnetic field	مقناطیسي سیمه
magnetic force	مقناطیسي خواک
magnetism	مقناطیسي
magnifier	ستروونکی
maintain	ساتنه
maintenance	جاري ساتن
major	غټ
male sex cell	د نارینه د جنس حجرې
mammal	تي لرونکي
manage	اداره کول
mantle	مانټل
map	نقشه
mass	کټله
material	توکی
materials	مواد
materials scientist	د موادو ساينسپوه
mathematics	رياضي
matter	ماده
measure	اندازه
measurement	اندازه کول
mechanical energy	میخانیکي طاقت
mechanical weathering	میخانیکي هوا چلیدل
medium	منځنی
meiosis	د حجرو تقسیم

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
melting	ويلی کېدل
melting point	د ويلي کېدو نقطه
metal	فلز
metallic bond	فلزي پيوند
metalloid	میتالواید
metamorphic	خواص بدل شوي
metamorphic rock	خواص بدل شوي ډبره
metamorphosis	د شکل بدلون
meter (m)	میتر (ایم)
meter stick	د میتر لړگی
methane	میتین
method	طرز
metric ruler	د میتر خطکش
microorganisms	میکروارگانیزم (کوچني او مایکروسکوپي حیوانات)
microscope	مایکروسکوپ
mid-ocean ridge	د سمندر د منځ غونډیو سلسله
migration	کوچ کول
Milky Way	میلکي وی
milligram (mg)	ملي گرام (ایم جی)
milliliter (ml)	ملي لیتر (ایم ایل)
millimeter (mm)	ملي میتر (ایم ایم)
mineral	کانونه
mitochondria	میتوکنډریا
mitosis	برابر ویش
mixture	گډوله
model	نمونه
moisture	نمجن
molecule	مالیکول
mollusk	نرم پوستي حیوان
molten	ویلی شوی
monthly	په میاشتیني ډول
Monera	مونیرا
monoculture	په یوه سیمه کې د یو فصل کرل
moon	سپوږمی
motion	حرکت
motor	موټر
mountain	غر
mouth	خوله
movable pulley	د حرکت وړ څرخ
movement	خوځښت
movement of plates	د سطحو خوځښت
mucus	بلغم
muscle	عضله
muscle tissue	د عضلي پټی
muscular system	د عضلو نظام
mutation	بدلول

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
multicellular	ګڼ حجروي
multicellular organism	د يو ژوندي موجود ګڼ حجروي
N	
natural gas	طبيعي ګاز
natural resource	طبيعي سرچينه
natural selection	طبيعي ټاکنه
nebula	له ګاز او ګرد جوړه وريخ چې د شپې ليدل کيږي
negative	منفي
nervous system	عصبي نظام
net force	خالص خړاک
neuron	عصب
neutral	بي پری
neutron	له برېښنا خالي ذره
Newton	نيوتون
niche	مناسب ځای
nimbus	شپول
nitrogen	نايټروجن
noble gas	غوره ګاز
nonliving things	نه ژوندي شیان
nonmetal	غیر وسپنيز
nonrenewable	د نوي کېدو وړتيا نه لرونکی
nonrenewable energy resource	د نوي کېدو وړتيا نه لرونکی د طاقت سرچينه
nonrenewable resource	نوي کېدو وړتيا نه لرونکی سرچينه
nose	پوزه
nuclear energy	اتومي طاقت
nuclear fusion	اتومي يو ځای کېدنه
nucleus	تخم
nutrient	مغذي ماده
O	
object	يو شی
objective	موخه
objective lens	هدفی ذره بين
observation	څارنه
observe	څارل
obtained	تر لاسه شوی
occur	واقع شوی
ocean	سمندر
odor	بد بوی
offspring	اولاد
omnivore	نبات او غوښه خوړونکی حیوان
one-celled organisms	د يوې حجري جوړ حیوانات
ooze	خړه نرمه خټه
opinion	نظریه
orbit	تار
order	ترتیب

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
organ	اندام
organ system	اندام نظام
organelle	د اندامونو
organism	ژوندی شی (د ژوندي شي جوړښت)
organize	منظم
original	اصلي
ovary	د هگيو جوړېدو ځای/ تخمدان، ځیلانځه
overabundance	ډېر زیاتوالی
overcome	بریالی کیدل (په یو شي زیاتېدل)
overpopulation	زیات نفوس
ovule	لا هگی شوی نه
oxygen	اکسیجن
ozone	جذبول
P	
parallel circuit	موازي جريان
parasite	طفيلي
parent cell	والد حجره (اصلي حجره چې تقسیم او دوه نورې ترې جوړې شي)
particle	ذره
pattern	طریقه
pedigree chart	د شجره نسب جدول
perceive	درکول / لیدل/حس کول
percent, percentage	سلنه، سلنه
period	موده
periodic table	د مودې جدول
permanent magnet	دایمي مقناطیس
pesticide	خزنده وژونکي
petroleum	پترول
phases	برخي
phenomena	پدیده (شي)
phosphorus	فاسفورس
photosynthesis	د رڼا په واسطه موادو یو ځای کول
physical	فیزیکی
physical change	فیزیکی بدلون
physical property	فیزیکی صفت
physical weathering	فزیکی هوا چلیدل
picture	انځور
pie	دایروي
pie chart	دایروي جدول
pie graph	دایروي هندسي شکل
pistil	د ښځینه گل اله
pitch	اهتزازي اواز
planet	سیاره
plant	نبات
Plantae	د نباتاتو د ساینسپوهانو د تجربو ځای
plasma	پلازما
plate	سطحه

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
plate tectonics	پليټ ټيڪټونيڪس
poison	زهر
polar	قطبي
pollen	د گل گرده
pollinate	القاح
pollutant	چټلټياوي
pollution	چټلي
position	موقعيت
positive	مثبت
potential energy	ممکن بالقوه طاقت
power of ten notation	د لس نښه شويو ځواک
precipitation	ورېدل
predator	حمله کوونکي
predict	تخمين
predictable	د تخمين وړ
prediction	تخمين کول
presence	حضور
preserve	ساتنه
pressure	فشار
prevailing	جاري کېدل / مخکي کېدل/غلبه موندل
prevailing winds	د ځمکي د بوي خاصي نطقي په لور لگېدونکي بادونه
previous	پخوانی
prey	بنکار کېدونکی
primary	لومړنی
probable	ممکن
procedure	طرز العمل
process	پروسه
produce	توليد
producer	توليدوونکی
product	توليدات
prokaryotic	د زري پيل
property	صفت
properties	صفتونه
protect	ساتنه
protein	پروټين
Protista	پروټيسټا
proton	پروټون
provide	چمتو کول
pulley	څرخ
Punnett square	پونيت مربع
pupa	گونگټه
purpose	هدف
pushes and pulls	ټيله کول او کشول
R	
radiation	وړانگي
radioactive	شعاعي فعاليت

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
radioisotope	راديو ايزوټوپ
rarefaction	خاليجا
rate	قيمت
ray	شعاع
react	غبرگون
reactant	غبرگون بنودونکی
rearrange	بياسمبالښت
reason	دليل
receive	ترلاسه کول
recessive	په شا تلونکی
recessive gene	په شا تلونکی جراثيم
recognize	پيژندل
record	ثبت
rectum	مقعد
recycle	فاضلات په قابل د استعمال موادو بدلول
reduce	کمول
refer	راجع کېدل
reflect	انعکاس کول
reflection	انعکاس
reflex	غير ارادي عکس العمل
refract	ماتول
refraction	ماتېدل
regulation	اصول / تنظيمات
relationship	اړيکه
relationships in organisms	په موجوده ژونديو حيواناتو کې اړيکي
relative humidity	اړوند نمي
release	خوشي کول
relevant	اړوند
remain the same	د پخوا په شان پاتې کېدل
remains	پاتې شوني
renewable	د نوي کېدو وړ
renewable energy resource	د نوي کېدو طاقت سرچينه
renewable resource	د نوي کېدو وړ سرچينه
repair	ترميم
represent	استازيتوب
reproduce	بيا توليد
reproduction	بيا توليدول
reproductive	بياتوليدونکی
reptile	په خپټه څښېدونکي خزنده
required	غوښتل شوی
resist	مقاومت
resistant to	مقاومت کوونکی له
resource	سرچينه
respiration	سا اخستل
respiratory system	د سا اخستلو نظام
respond	ځواب ورکول

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
response	ځواب
responsible	مسئول
restore	بېرته پر ځای کول
result	نتیجه
reuse	بیا کارول
reverse	ساتنه
revolution	انقلاب
revolve	په مدار کې تاوېدل
rock	ډبره
rock cycle	ډبرې دوران
role	دنده
root	جرړې
rotate	څرخېدل
rotation	څرخېدنه
runoff	بهبېدل
rust	زنګ
S	
saliva	لیارې
salivate	لارې جوړول
samples	نموني
scale	دوران
scarce	کم پیدا
science	سا نئس
scientific (use appropriate scientific tools)	سا نئسي (مناسب ساينسي وسايل وکاروه)
scientific inquiry	سا نئسي څېړنه
scientific investigation	سا نئسي تحقيق
scientific law	سا نئسي قانون
scientific name	سا نئسي نوم
scientific thinking	سا نئسي فکر کول
scrape	له کاره غورځول
screw	پیچ
sea floor spreading	د سمندر سطحه پراخېدل
sea level	د سمندر سطحه
season	موسم
secondary	دوهمه درجه
sediment	بېخ ته ناستي خزلي
sedimentary rock	د هغو خزلو ډبرې چې بېخ ته ناستي وي
sedimentation	د خزلو جوړولو عمل
seed	تخم
seedling	کوچنی ونه
seep	څڅېدل
select	ټاکل
selective breeding	ټاکلی خوراک
sense	احساس
sense organ	د احساس اندام

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
sequencing	په خاص ترتیب سره برابرول
series circuit	جریانې لړۍ
settle	حل کول / پاتې کېدل
sewage	د ښار فاضلات
sex cell	د جنس حجره
sex cells	د جنس حجرې
sexual	جنسي
shape	شکل
shell	پوستکی
shield volcano	ډال اور غورځوونکی
shiver	لړزه
significant	مهم
similarity	يو شان والی
simple machine	ساده ماشین
siren	د خطر زنگ
situation	حالت
size	اندازه
skeletal muscle	سکيلتي عضله
skeletal system	سکيلتي نظام
shy	شرمېدونکی
small intestine	کوچنی کولمې
smog	د هوا خړه
smooth muscle	نرمه عضله
soil	ځمکه
soil texture	د خاورې جوړښت
solar cell	لمريزه حجره
solar eclipse	لمر تندر نیول
solar energy	لمريز طاقت
solar system	لمريز نظام
solid	سخت
solidification	سختول
solubility	د حل کېدو وړ
solute	حل شوی
solution	حل
solvent	د حل وړ
sound	اواز
sound recorder	اواز ثبتوونکی
source	سرچینه
space	فضا
specialize	تخصص
species	ډولونه
specific	خاص
specimens	نموني
speed	چټکتيا
sperm	نطفه
spill	بېدل

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
spinal cord	د ملا د تير مزى
spiral	پېچي
sponge	سپنج
spore	تخم
spring	سپيرنگ
spring scale	د مقياسي سپيرنگي اله
sprout	غوته
squint	کړېدل
stable	ثابت
stages	طبيقي
stamen	د نارينه گل د بيا زېرولو عضله
star	ستورى
starch	ستارچ / نشايسته
state	حالت
static charge	جامد چارجېدل
static electricity	جامد برېښنا
stem	د نبات ډډ
stigma	د بوټي هغه برخه چې تخم لري
stimulus	د تحريك وسيله
stomach	خېټه / معده
stopwatch	د وخت قيدولو اله
strain	په زور ايستل
strategy	ستراتيژي / تگلاره
strato	ستراتو
stratus cloud	پنډه د وړولو احتمالي وريخ
streak	رگ
structural adaptation	د اډانې ترتيب
structure	جوړښت
sublimation	فرعي محدودول
subsoil	تر ځمکې لاندي
substance	جوهر
sugar	خواره
sulfuric acid	سلفر اسيد
summarize	لنډ کړاى شوى
sun	لمر
supernova	سپرنووال (يو ستورى دى، چې زياته رڼا کوي)
support	ملا تر
surface	سطح
survey	ټولپوښتنه
survival	ژوندى پاتې کېدل
survive, survival	پاتې کېدل، ژوندى پاتې کېدل
swamp	خېنېدل (په خټو او جبه کې نېټل)
sweat	خوړ
switch	بندول/جوړول (هغه اله چې د برېښنا مسير بدلوي)
system	نظام

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
T	
table	جدول
table salt	د ميز مالګه
tadpole	د چندخانو هګۍ
tape measure	د اندازه کولو پټۍ
technology	ټيکنالوژي
telescope	ټيليسکوپ
temperate	معتدل
temperature	د تودوخي درجه
temporary magnet	موقت مقناطيس
terrestrial planets	ځمکنۍ سياري (په شمسي نظام کې هغه سياري چې د خاورو او ډبرو جوړې وي)
test	ازمېښت
theory	نظريه
thermal energy	د تودوخي طاقت
thermometer	ترماميټر (تودوخي معلومولو اله)
thunderstorm	د اسماني برېښنا گرزار سره مل توپان
tide	مد او جنر
tilt	کړېدل
tilted	کور شوی
time	وخت
tissue	نسج (هغه پټۍ چې بدن ترې جوړ شوی)
tool	وسيله
topsoil	کرهڼيزه ځمکه
tornado	توپاني بادونه
trachea	سږو ته د هوا و وتلو ننواتو مورۍ
trade-offs	په سوداګرۍ کې د يو څه د تر لاسه کولو په موخه يو څه بايل
trait	خاصيت
transfer	انتقال
transform	بدلول
transport	حمل و نقل
transport system	د حمل و نقل نظام
transverse wave	په سور يا قطع کونکي ډول څپې
trench	لښتۍ/ مورچل/ خندق
trial	ازمېښت
tropical	د استواء کرښې شمال او جنوب ته پرتو فرضي کرښو اړوند
troposphere	د ځمکې سطحې ته تر ټولو نژدې فضايي چاپېريال
trough	له لارې د
tumor	پرسوب
turbine	توربين (هغه ماشين چې داوبو په واسطه چلېږي، عموماً برېښنا توليدوي)
type	ډول
U	
unbalanced forces	نامتوازن ځواکونه
undergo metamorphosis	د بدلون له عمليې څخه تېرېدنه

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
unequal	عدم مساوي
unicellular	يو حجروي
unifying themes	يو شان كرونكي موضوعات
unique	كم ياب
universe	كاینات
unstable	ناثابت (سست)
V	
vacuole	د حجري خاليگا
valley	دره
vapor	بخار
variable	بدليدونكي
variation	بدلون
variety	تنوع
vascular system	د رگونو نظام
vascular tissue	د رگونو نسج (پتي)
vegetable	شنه تركاري (سابه)
vehicle	نقلیه واسطه
vein	رگ
velocity	چټکتيا
vertebrate	ملا تير لرونكي ژوی
vibrate	لړزېدل
virus	وايرس
visible	د ليدو وړ
visible light	د ليدو وړ رنا
vitamin	ويټامين
volcanic activity	اور غورخوونكي عمل
volcano	اور غورخوونكي
voltmeter	په ولټونو د برېښنا د شدت اندازه كولو اله
volume	اندازه
W	
warm	گرم
water	اوبه
water cycle	اوبو جريان
water vapor	په بخار د اوبو بدلول
wavelength	د څپې اوږدوالی
weather	هوا
weathering	هوا چلېدل
wedge	پانه
weight	وزن
wheel and axle	اربه او ميل يي
white blood cell	د ويني سره كرويات
wind	هوا
wind vane	بادي څرخ
wise	پوه عاقل
work	كار

Intermediate School Level Science Glossary

ENGLISH	PASHTO
wrinkle	ګونجې کېدل/ ګونځه
Z	
Zone	سیمه
zygote	القاح شوي نطفه